

obywatelskiej”²⁴. W tej optyce państwo jest głównym dysponentem zasobów niezbędnych do wzmacniania społeczeństwa obywatelskiego – a tym samym spoczywa na nim odpowiedzialność za przerwanie negatywnych mechanizmów, jak wspomniane wcześniej błędne koło działań dla społeczności czy zidentyfikowany w analizie P. Krygiela „zakłęty krąg” nieufności i braku motywacji do działania.

2.2 Kondycja sektora pozarządowego w Polsce

Kondycja sektora pozarządowego w Polsce zmieniała się na przestrzeni lat i najbardziej aktualne dane wskazują, że z jednej strony organizacje wciąż doświadczają tych samych trudności (przede wszystkim finansowych i personalnych), a z drugiej – stoją przed nowymi wyzwaniami i możliwościami, jak choćby nowe formy aktywności społecznej, organizowane spontanicznie, oddolnie, wykorzystujące social media i w dużej mierze obywające się bez tradycyjnych, sformalizowanych ram działalności obywatelskiej.

Wśród najbardziej niepokojących aspektów sytuacji III sektora należy wskazać ten, który odnosi się do jego istoty – a mianowicie do poziomu zaangażowania obywateli w działalność organizacji pozarządowych. Jak podkreślano wcześniej, nigdy nie był on wysoki, a jak wskazują dane statystyczne, w ostatnich latach zaczął maleć. Według najnowszych danych GUS²⁵ w 2018 r. w Polsce działało 88,1 tys. rejestrowych stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych, fundacji, społecznych podmiotów wyznaniowych oraz organizacji samorządu gospodarczego i zawodowego. Zrzeszały one łącznie 8,9 mln członków i dysponowały 141,4 tys. pełnoetatowych miejsc pracy, które stanowiły 1,3% przeciętnego zatrudnienia w gospodarce narodowej. W latach 2010-2018 wzrost liczby organizacji rejestrowych wyniósł 10%. Tymczasem dane z 2016 r.²⁶ wskazywały, że w latach 2010-2016 wzrost liczby organizacji wyniósł 14,7%, co świadczy o tym, że w latach 2017-2018 spadło tempo przyrostu liczby organizacji pozarządowych.

Sama liczba organizacji pozarządowych nie jest jednak tak istotna, jak liczba osób, które zrzeszają. Jak podkreślano wcześniej maleje liczba członków organizacji rejestrowych. Na koniec

²⁴ Ibidem, str. 23.

²⁵ Główny Urząd Statystyczny (2018), *op. cit.*

²⁶ Główny Urząd Statystyczny (2016), *Sektor non-profit w 2016 r. Stowarzyszenia, fundacje, społeczne podmioty wyznaniowe, samorząd gospodarczy i zawodowy*, Warszawa, Kraków.